

Missie tot Opsporing van vermiste
personen uit de bezettingstijd.

Betreft J. ROOVERS

R A P P O R T

Naar aanleiding van een mij, E.d.v.d. Schuuren O.C.D's verstrekte opdracht,
hoorde ik op 12 April 1948:

Wilhelmina Clasina Petronella LORENZ,
geboren 7 Juni 1884, moeder van vermiste, wonende te Rotterdam, Snellinck-
straat 21a, die verklaarde:

"Mijn zoon was als illegaal werker werkzaam bij de groep Frank te Rotter-
dam. In verband met zijn illegaal werk woonde hij op kamers in de Claes de
Vrieslaan 101 te Rotterdam. Hij moest met een opdracht naar Eindhoven naar
Prins Bernhard en vandaar zou hij doorgaan naar Engeland. Dit heb ik horen
vertellen, doch wie nu dit verteld heeft weet ik niet meer. Op 30 Oct. 1944
s morgens is hij naar Dordrecht vertrokken. Hij had mij gezegd, dat hij naar
Amsterdam ging, doch zijn verloofde heeft mij verteld dat ze hem naar
Dordrecht gebracht heeft. Ze waren per rijwieltje naar Dordrecht gegaan. Waar
ze hem in Dordrecht achtergelaten heeft zij nooit verteld. Zij moet hier
mijn inziens meer van weten. Sinds zijn vertrek heb ik nooit meer iets van
mijn zoon gehoord. Ik heb nog wel verschillende malen getracht iets uit
zijn verloofde te krijgen, doch zonder resultaat. Ook heb ik bij haar moe-
der geïnformeerd. Deze zeide, toen ik haar alles verteld had: "Molly (voor-
naam van de verloofde van vermiste) zal dit toch niet gedaan hebben! Ze
zei verder dat haar dochter erg gesloten was en nooit iets zei. Zoals ik
van andere illegale werkers gehoord heb, zou zij ook illegaal werk gedaan
hebben en wel onder de naam "Margriet". Toen mijn zoon vertrokken was, is
er door de Duitsers op 8-11-44 een inval gedaan in het perceel Claes de
Vrieslaan 101, waar mijn zoon op kamers zat. Bij deze inval werd zijn
verloofde op zijn kamers aangetroffen, terwijl zij met een vriendin naar
de radio zat te luisteren en de Engelse vlag ergens op tafel lag. Ik wist
dat mijn zoon een radio had. Voor zijn vertrek heb ik hem nog gevraagd of
hij de radio weggestopt had waarop hij mij geantwoord heeft dat hij de ra-
dio op een onvindbare plaats had verborgen. Mij is het dus een raadsel
waar zij de radio vandaan gehaald heeft. Enfin, beide zijn ze gearres-
teerd en moesten met de radio en de Engelse vlag over de straat lopen
naar het bureau van de S.D. in de Mathenesserlaan hoek Heemraadsingel.
Op 13 November 1944 is zij van dit bureau naar het St. Franciscus zieke-
huis gegaan, waar zij 14 dagen heeft gelegen, vermoedelijk met difterie.
Daarna is zij uit het ziekenhuis ontslagen. Na haar ontslag heeft zij haar
illegaal werk gestaakt, hetgeen ook enigszins vreemd was. Ook haar vriendin
heeft in het St. Franciscusziekenhuis gelegen. Wat zij echter gemankeerd heeft
heeft weet ik niet. De Duitsers hebben haar sindsdien niet meer lastig ge-
vallen. Omtrent haar vriendin kan ik U niets mededelen. Na de arrestatie
van de verloofde van mijn zoon, hebben de Duitsers nagenoeg alles van mijn
zoon medegenomen uit het perceel Claes de Vrieslaan 101. Of deze inval
van te voren op touw gezet was weet ik niet. De vriendin van de verloofde
van mijn zoon heeft Maria van Breen en zij woont in Hilligersberg Straat-
weg 258. Met zijn verloofde heb ik nadien nog heel wat last gehad in ver-
band met zijn goederen, zijn spaarbankboekje, zijn geld etc. Zij beweerde
dat namelijk dat dit allemaal van haar was. Ik heb voor deze kwestie een advo-
caat in de arm genomen en ik hiervan eveneens aangifte gedaan bij de poli-
tie. Uit de verhalen, die zij vertelt, blijkt dat ze alles aan elkaar lie-
ze vertelde ze onder andere, dat ze, toen de Duitsers op het adres van mi-
n zoon een inval deden, bezig was met het schoonmaken van een klein pistool
ze zou dit pistool toen in het bureau van mijn zoon gelegd hebben, dat op
de kamer stond en de sleutel van het bureau in de W.C. gegooid hebben. Vo-
gens haar hadden de Duitsers toen het bureau opengebroken. Ik heb dit bu-
reau thans hier in huis, doch er is niets dat er op wijst dat het opengeb-
ken geweest is. De sleutel, die zij, zoals ze zeide in de W.C. gegooid had
lag in een van de laden van het bureau. Volgens mij zit er een luchtje aa

aan uit geval. Zo draagt ze verder nog een armband van mij. De schoenen en laarzen van mijn zoon heeft ze geruild voor eten, zoals ze vertelt. Ook heeft ze nog een dag van mijn zoon.

Mijn man is ook gearresteerd door de Duiters. Ik wist niet waar hij zat. Van de verloofde van mijn zoon hoorde ik dat hij op het Haagse Veer zat. Later vertelde zij dat hij vrij kwam. Toen ik haar vroeg hoe zij dat wist, antwoordde zij, dat ze regelmatig contact gehouden had met het Bureau Haags Veer. Enkele dagen later kwam hij inderdaad thuis. Met zijn thuiskomst kwam zij hem ook feliciteren. Ze zeide toen, dat er op het Bureau Haags Veer iemand zat waarmee ze regelmatig contact had. Voor zover mij bekend is, is zij meester in de rechten. Naar ik meen heeft zij in Leiden gestudeerd en haar titel in de bezettingstijd behaald. Een dominee, die naast haar ouders woont, zeide mij eens, dat hij niets meer met haar familie te maken wilde hebben. Om welke reden heeft hij mij niet verteld. Dan moet ik U nog het volgende mededelen.

Mijn man is eens in het Theater Odeon in Rotterdam geweest naar een helderziende. Deze helderziende was geblinddoekt. Hij had een stapel foto's voor zich liggen. Mijn man had er de foto van mijn zoon ook bijgelegd. Hij nam er een foto uit en vroeg van wie deze foto was. Mijn man riep "Van mij". "Neen" zei hij, "het is de foto van Uw zoon Johannes Franciscus Wilhelmus, geboren te Vlis-ingen 1 October 1918. Hij heeft veel gereisd en is ontwikkeld. Hij is weg en komt niet meer terug, daar hij verraden is." Toen mijn man vroeg, door wie hij dan verraden was, antwoordde de helderziende: "Door iemand, die in zijn omgeving werkte". Toen mijn man mij dit na afloop vertelde, vond ik het wel erg frappant. De namen van mijn zoon, zijn geboortedatum en plaats waren juist. Dat hij veel gereisd heeft is ook juist en hij was behoorlijk ontwikkeld. Degene, die in zijn omgeving werkte, was zijn verloofde. Zij was destijds werkzaam op een advocatenkantoor in de Matheneserlaan en mijn zoon woonde toen op kamers in de Claes de Vrieslaan 101. Deze straten liggen niet ver van elkaar. Mijn man heeft ook nog gevraagd, of hij niet kan zeggen hoe de persoon hette, die hem verraden had. De helderziende antwoordde toen, dat het contact verbroken was.

Dan heb ik nog een tweede geval. Bij een séance in Arnhem, waar de moeder van een vriend van mijn zoon, die gefuseilleerd is, naar toe geweest is, zeide de helderziende, toen hij de foto van zijn vriend zag, dat hij bevriest was met mijn zoon, die verraden was door Molly. Molly is de voornaam van de verloofde van mijn zoon. Of hij ook haar achternaam genoemd heeft, weet ik niet precies meer. De moeder van de vriend van mijn zoon heeft mij dit verteld. De betrokken helderziende had haar verteld, dat zij dat aan mij moest vertellen. Nu hecht ik helemaal geen waarde aan mededelingen van helderzienden en dergelijke personen, doch naar mijn mening is, zowel de mededeling gedaan door een helderziende in het Odeon theater als die in Arnhem wel enigszins frappant, temeer daar aan de betrokken helderziende niets van mijn zoon was medegedeeld. Het vreemde gedrag van de verloofde van mijn zoon en de moeilijkheden, die zij mij bezorgt in verband met zijn eigendommen, komen mij wel enigszins verdacht voor. Ze is praktisch nooit bij mij in huis geweest en heeft sinds het vertrek van mijn zoon nooit meer naar hem geïnformeerd. Verder schijnt ze geld van de bank gehaald te hebben, vermoedelijk met een destijds door mijn zoon aan haar gegeven machtiging, voordat er enig bericht omtrent zijn overlijden bekend was. Zij moet dus naar mijn mening met de dood van mijn zoon op de hoogte geweest zijn. Kortom het is een heel vreemd geval. De beschrijving, die ik U van zijn kleding gegeven heb, (zie signalementsstaat) is van de kleding, die hij aan had, toen hij bij mij vertrok. Of hij daarna nog naar zijn kamers gegaan is en zich daar mogelijk nog verkleed heeft, weet ik niet. Wat hij aan had, toen hij vertrokken is, weet ik dus niet precies. Zijn verloofde moet dit wel weten, want zij beweert hem naar Dordrecht gebracht te hebben. Zij is dus degene, die hem het laatst gezien heeft.

Voor het verder onderzoek overhandig ik U hierbij een boordje van het overhemd, dat hij vermoedelijk aan had toen hij is weggegaan. Naar alle waarschijnlijkheid heeft hij een witte boord aangehad, omdat de bij dit overhemd behorende boorden vuil waren. Tevens overhandig ik U een blauw-wit gemêleerd

van deze wol gebreid zijn. (Ik, de van der Schuieren, neem uit handen van gehoorde een gestreept boordje alsmede een blauw-wit gemêleerd wollen draadje in ontvangst en voeg deze voorwerpen bij dit dossier) Ook overhandig ik U een rekening van zijn tandarts, die betrekking heeft op zijn laatste tandheelkundige behandeling. (Ik, de van der Schuieren, neem deze rekening van gehoorde in ontvangst en voeg deze als bijlage bij dit rapport.) De Heer van der Meulen (zie schrijven dd. 7 April 1948 in dit dossier.) is een onderw iijzer en heeft naar ik meen het illegale werk overgenomen van van der Waal. Van de Waal werkt in Utrecht en woont buiten Rotterdam. Van deze van der Waal kreeg ik op 30 April 1945 schriftelijk bericht, dat mijn zoon in de Biesbosch gesneuveld was, waar precies enz, stond er niet bij, doch wel dat hij op 31 October 1944 was doodgeschoten. Dit schrijven heb ik niet meer. Naar ik meen heeft van der Meulen dit. Mijn man is daarna naar van der Waal gegaan en heeft hem gevraagd of hij de juiste toedracht van de zaak mocht weten. Van der Waal heeft hem toen minder vriendelijk te woord gestaan en gezegd: "Het staat vast dat hij dood is, informeer de rest maar bij de burgerlijke stand te Rotterdam. Toen mijn man bij de burgerlijke stand kwam en om een overlijdensacte verzocht deelde men hem mede, deze niet te kunnen afgeven, daar men niet wist, waar hi overleden was en hierover ook geen bericht had ontvangen. Verleden jaar is van der Meulen bij mij geweest met een persoon, genaamd Smit, die zeide in de Biesbosch te wonen. Smit beweerde dat er in de Biesbosch 9 lijken gevonden waren. Alle lijken op één na, zoals hij zeide, waren geïdentificeerd. Hij had een stropdas en een shawl bij zich. Deze waren echter niet van mijn zoon. (Ik, de van der Schuieren, merk hierbij op dat de stropdas en shawl behoren bij het lijk, waarvan de kleding gevonden is in een schuurtje bij de hoeve Hoge Hof in de Biesbosch. Hierop hebben mijn rapporten 1 en 12 in dossier 424 betrekking). Ik moest een signalement van mijn zoon geven. Toen se weggingen hoorde ik Smit tegen van der Meulen zeggen, dat het door mij gegeven signalement vvaardig klopte met het gevonden lijk. Van der Meulen zeide, dat ik nog wel bericht ervan zou krijgen. Een korte tijd later schreef van der Meulen mij dat het betreffende lijk, dat nog niet geïdentificeerd was, niet het lijk van mijn zoon was. Sindsdien heb ik niets meer van van der Meulen gehoord. Meer kan ik U in deze niet meer verklaren."

Breda 13 April 1948

De Officier Civiele Dien
E.d.v.d. Schuieren.

Conclusie:

Zoals de moeder van vermistelij, rapporteur, verklaart, lijkt dit een enigszins eigenaardig geval. Het betreft hier echter alleen nog maar de verklaring van de moeder. Anders getuigen zijn door mij in de ze zaak nog niet gehoord kunnen worden, daar het verhoor van de moeder alleen al een hele middag in beslag genomen heeft. Een nauwkeurig onderzoek in deze zaak lijkt mij wel gewenst. Om te weten te komen welke rol de verloofde van vermiste in de illegaliteit en na de beëindiging van haar illegaal werk, gespeeld heeft, zouden voormalige betrouwbare illegale werkers gehoord moeten worden. Tevens zou een onderzoek moeten worden ingesteld bij de politie, voormalige P.R.A., bureau opsporing oorlogsmisdadigers en andere daarvoor in aanmerking komende instanties, alvorens tot het verhoor van de zelf over te gaan. Ook de in dit rapport genoemde van der Meulen en van der Waal moeten gehoord worden alsmede de advocaat van de moeder van vermiste bij wie zij de zaak tegen de verloofde, betreffende de eigendommen van haar zoon aanhangig heeft gemaakt. Tevens zou op het bureau van politie aan het Haagse Veer een onderzoek moeten worden ingesteld, daar de ouders van vermiste daar aangifte gedaan hebben in verband met de vermissing van de eigendommen van hun zoon. Indien hierin verraad in het spel is, staat het voor mij, rapporteur, nog niet vast, dat vermiste in de Biesbosch is gesneuveld. Hij kan ook in een hinderlaag gelokt en neergeschoten zijn. Volgens de gedane mededelingen is hij op 30 October 1944 uit Rotterdam vertrokken en op 31 October 1944 gesneuveld. Het onderzoek zal moeten uitwijzen of een en ander juist. In verband met de kleding die vermiste bij zijn vertrek droeg, is het verhoor van de verloofde noodzakelijk, daar zij hem, volgens haar zeggen aan zijn moeder, naar Dordrecht

Dordrecht heeft gebracht en hem dus het laatst gezien heeft. Daar onzerzijds weinig aandacht wordt besteed aan of althans weinig vertrouwen wordt gesteld in mededelingen, gedaan door helderzienden, telepaten e.d. zijn de door de in dit rapport door helderzienden gedane mededelingen toch we enigszins frappant. Onafhankelijk van elkaar, de ene in Rotterdam en de andere in Arnhem, delen zij mede, dat vermiste het slachtoffer is geworden van ver- raad. De ene spreekt van iemand uit de omgeving van vermiste, de ander noemt zelfs de voornaam (Of de achternaam genoemd was wist de moeder van vermiste niet meer) van degene, die hem verraden zou hebben. De genoemde voornaam is de voornaam van de verloofde van vermiste. De juiste opgave van de voornamen, geboorte datum en plaats en enkele bijzonderheden van vermiste medegedeeld door deze helderzienden, laat ik verder nog buiten beschouwing. Zoals de moe- van vermiste mij ook nog vertelde, werd de verloofde van haar zoon bij diver- se families geweerd, omdat zij haar niet vertrouwden, niet direct wat politie aangaat, doch meer ten aanzien van het naet zo nauw nemen met het mijn en dij. De uitlatingen van de moeder van de verloofde van vermiste zijn nu ook niet direct erg vleierend voor haar. Zeker niet de opmerking, Zeker niet de opmer- king, die zij tegen de moeder van vermiste maakte, toen deze alles over haar zoon verteld had, namelijk: "Dat zal Molly toch niet gedaan hebben." Dit geeft wel enigszins te denken. Het onderzoek in deze zaak zal daarom zeer nauwkeurig met veel tact moeten geschieden, temeer, daar de verloofde van ver- miste volgens zijn moeder een geraffineerde dame moet zijn. Ik herhaal echter nogmaals, als de door de moeder van vermiste verstrekte gegevens, welke door mij echter nog niet gecontroleerd zijn, juist zijn, is dit een geval, waaraan wel enige aandacht aan besteed mag worden.

Verdere planning:

1. Voormalige betrouwbare illegale werkers uit Rotterdam horen i.v.m. (de rol welke de verloofde van vermiste in de illegaliteit gespeeld heeft.
2. Onderzoek instellen bij de politie te Rotterdam, voornamelijk op het bureau Haagse Veer, waar door de ouders i.v.m. deze zaak van een en ander aangifte is gedaan. Eveneens voor inlichtingen over de verloofde van ver- miste. (Zie rapport en conclusie)
3. Eveneens onderzoek instellen bij de voormalige P.R.A. en B.O.G.H. te Rotterdam, of er bij deze instantie niets aangaande de verloofde van ver- miste bekend is.
4. A.v.d.Meulen Veolzigstraat 2 Rotterdam (Tel. 39957) Zie rapport en schrijven dd. 7-4-48)
5. G.J.v.d.Waal Burgemeester Le Contrekade 18, Bodegraven (Is werkzaam bij de P.R.A.C. te Utrecht) Van der Waal horen i.v.m. de doot hem gedane mededeling, dat vermiste in de Biesbosch zou zijn gesneuveld. Waar komt dit bericht vandaan enz. Zie verder het rapport.
6. M.R. Dr. Schuurman-Stekhoven, Lange Geer 161 Rotterdam (2) Schuurman is de advocaat van de moeder van vermiste. Bij hem heeft zij de zaak tegen de verloofde van haar zoon aanhangig gemaakt.
7. De bewoners van het perceel Claes de Vrieslaan 101 Rotterdam, waar ver- miste i.v.m. zijn illegaal werk op kamers zat. Mogelijk weten zij iets van de verhouding van vermiste en zijn verloofde. Misschien hebben zij hem op 30 Oct. 44 zien vertrekken. Dit laatste voor wat betreft zijn kleding.
8. Maria van Ereen, Straatweg 258 Hilligersberg. Van Ereen was, is misschien nog, de vriendin van de verloofde van vermiste. Zij zou ook door de Duitsers gearresteerd zijn. Zie verder het rapport. Inlichtingen over haar zijn misschien ook wel nuttig.
9. v. Somerenweg 18 Rotterdam. (Kralingen) De ouders van de verloofde van ver- miste. Vooral informeren naar de gedragingen van hun dochter enz. enz. (Zie ook dit rapport) Tevens adres van hun dochter vragen.
10. Molly Munters Verloofde van vermiste. Zou volgens de moeder van vermiste werkzaam zijn op het departement van Buitenlandse Zaken te Den Haag. Woont vermoedelijk in Den Haag op kamers.

Voor eensluidend afschrift de typiste:

Missie tot Opsporing van vermiste
Personen uit de Bezettingstijd.

Dossier no.: 2103
Betreft: ROOVERS, J.E.W.

R a p p o r t.

Bij het Bevolkingsregister te Rotterdam bevindt zich een verklaring van de Heer

G.J. van der W a a l,

dd. 2-5-1946, welke in afschrift in het dossier is opgenomen.

PLANNING:

Genoemde van der Waals dient uitvoerig gehoord te worden, ook over de omstandigheden, waaronder de vermiste is omgekomen, i.v.m. de aanwijzingen die er kunnen zijn ten behoeve van de opsporing en identificatie van andere slachtoffers.

Getekende verklaring van de Heer van der Waals opnemen en informeren welke personen de verklaring kunnen bevestigen.

*s-Gravenhage, 20 April 1948

De Officier Civiele Dienst

D. Millenaar.

vdSch/wa.

Afschrift.

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN.

Missie tot Opsporing van vermiste
Personen uit de Bezettingstijd.

Dossier no. 2103
Betreft: J.F.W. ROOVERS.

R a p p o r t .

Op 14 April 1948 bezocht ik, E. DE VAN DER SCHUEREN, O.C.U., de afdeling Opsporing oorlogsmisdrijven, ondergebracht in het Hoofdbureau van politie te Den Bosch, om de wachtmeester EVERTSE in verband met dit dossier te horen, daar deze, blijkens het schrijven van 7 April 1948 eveneens met deze zaak op de hoogte zou zijn. Evertse was echter niet aanwezig en is zodoende niet door mij gehoord kunnen worden-----

Breda, 15 April 1948

De Officier Civiele Dienst

E. de van der Schueren,

Voor gelijkkluidend afschrift
(typiste)

Nog te horen:-

Wachtmeester E v e r t s e van het B.O.O.M., thans op het Hoofdbureau van politie te Den Bosch.

De adjudant van der T a n g zou intussen aan Evertse vragen wat hij van deze zaak wist.

vds/Wa.

Afschrift.

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN

Missie tot Opsporing van vermiste
Personen uit de Bezettingstijd.

Dossier no. 2103
Betreft: J.F.R. ROOVERS.

R a p p o r t.

Op 12 April 1948 is door mij, E. DE VAN DER SCHUEREN, O.C.D. met de moeder van vermiste afgesproken, dat wanneer het frame van het in de Biesbosch gevonden rijwiel op het bureau van de Missie was, zij hiervan in kennis gesteld zou worden. Zij zou dan naar den Haag komen om te zien of dit frame eventueel van het rijwiel van haar zoon was.

Haar zal dan kennis gegeven moeten worden, dat dit frame aanwezig is en gevraagd moeten worden, of zij naar Den Haag wil komen om dit frame te bezichtigen.

Breda, 15 April 1948

De Officier Civiele Dienst
E. de van der Schueren

Voor gelijkkluidend afschrift
(typiste)

Adres moeder vermiste:

Snellinckstraat 21 A, Rotterdam.

Missie tot Opsporing van vermiste
Personen uit de bezettingstijd.

Dossier No: 2103
Betr. J. Roovers

R A P P O R T

Naar aanleiding van een door A.v.d.Wiel te Werkendam gedane mededeling, dat bij hem onstreeks November 1944 een onbekend persoon geweest was, die van Rotterdam kwam en met een opdracht naar Brabant moest (zie stuk 1 onder le in dossier 424), hoorde ik E.d.v.d.Schuuren O.C.D. op 13 April '48 in verband met dit dossier betreffende vermissing Roovers,

Aart van der W I E L,

geboren 19 Mei 1896, timmerman, wonende te Werkendam, Biesbosch 87, die verklaarde:

"De foto, die U mij toont, (Ik, de van der Schuuren, toon aan gehoorde de in dit dossier aanwezige foto van vermiste), herken ik niet. De persoon, die destijds bij mij geweest is en waarvan ik U mededeling heb gedaan, heb ik goed gezien. Zijn foto kan ik, wanneer ik deze zie, herkennen. Doch de persoon, waarvan U mij de foto toont, is het positief niet."

Breda 14 April 1948
De Officier Civiele Dienst
E.d.v.d.Schuuren
Voor eensluidend afschrift
de typiste,